

Col·leccions del Museu de Ciències Naturals de Granollers

Granollers

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Avinguda de Francesc Macià, 51
Emplaçament
Alçada: A la zona d'eixample de Granollers
135

Coordenades:

Latitud: 41.601726318653
Longitud: 2.2877923799776
UTM Est (X): 440650
UTM Nord (Y): 4605803

Classificació

Número de fitxa 08096 - 189
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Col·lecció
Estil / època: Contemporani
Estat de conservació Bo
Protecció Física
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: Local tancat
Accés Fàcil
Ús actual: Científic/Lúdic/Cultural
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Granollers

Fitxes associades:

[Casa Pius Anfres Martí / "La Tela"](#)

[Col·leccions del Museu de Granollers](#)

[Avinguda de Francesc Macià](#)

[Alzina de la Tela](#)

Autoria de la fitxa ARQUEOCIÈNCIA - J. M. Huélamo

Data de registre de la fitxa: dj., 01/11/2001 - 01:00
Autoria de la darrera revisió: Jordi Piñero Subirana
Data de la darrera revisió: dj., 11/01/2024 - 14:16

Descripció

Col·leccions del Museu de Ciències Naturals de Granollers, que es troba emplaçat a la torre noucentista Pius Anfrès, coneguda a Granollers com la Tela. Els seus fons es distribueixen en els següents àmbits temàtics: Paleontologia, Geologia i Zoologia. Aquest últim és el més ben representat. Aquests són els principals elements que podem trobar en cada col·lecció:

Zoologia: Aquesta és la col·lecció més extensa del museu. Les col·leccions entomològiques inclouen espècimens de molts grups d'artròpodes però en destaca la col·lecció de papallones de Catalunya i de tot el món. Entre aquestes, són especialment interessants les col·leccions de papallones de Dolors Callol Chevalier (Manel Genovart), David Adelantado, Enric Macias, Constantí Stefanescu, Jordi Viader, Antoni Sanmartí, Joan Condal, Francesc Pou i Roger Vila. Les col·leccions de vertebrats estan formades per tots els grups: peixos amfibis, rèptils, ocells i mamífers. Cal destacar la col·lecció de mamífers, representada sobretot per insectívors i rosegadors de la península ibèrica.

Paleontologia: Aquesta col·lecció està formada principalment per fòssils procedents de Catalunya. Es pot destacar el material procedent del jaciment Triàsic del Montseny (250 milions d'anys) amb les restes de capítosaures. Aquest jaciment va ser excavat l'any 1990 i d'ell s'han recuperat les restes d'un gran amfibi de l'espècie de descripció nova *Paratosuchus acrí*. També hi ha restes de vertebrats més moderns, com un fragment de maxil·lar de mastodont (Gomphotheridae) i de diferents elefants antics (*Palaeoloxodon antiquus*) del Pleistocè, de Parets del Vallès, Granollers i Canyamars, al Maresme. Destaquen també les grans col·leccions d'invertebrats fòssils de Joan Maria Viader i la de coralls de German Álvarez.

Geologia: Col·lecció formada per roques i minerals de la comarca i de la resta de Catalunya. Destaquen les mostres procedents de diferents explotacions mineres del Montseny: Gualba, Matagalls i Vallcarcarà. Així mateix, el jardí del museu compta amb una petita col·lecció de grans blocs de les roques més característiques de la comarca del Vallès Oriental.

El Museu té una part expositiva amb un muntatge més tradicional que s'ubica als baixos de la casa Pius Anfrès (Aula de Malacologia Frederic Travé i Aula de Paleontologia Joan Maria Viader), mentre que l'edifici adjacent de nova construcció conté el muntatge expositiu permanent, sota el títol "Tu investigues!", més espais per a exposicions temporals, amb una museografia moderna. Cal dir que, a més de les col·leccions, el jardí del Museu queda integrat com un espai més visitable, que compta amb una mostra d'espècies botàniques pròpies del Vallès així com alguns blocs de roques també característics de la comarca, a més d'un estanc. Hi trobem representats petites comunitats d'alzinar, pinedes, brolles i la ribera. Les espècies estan identificades amb un rètol. Entre els exemplars botànics quedaven alguns arbres que havien estat plantats pel propietari de la torre Pius Anfrès, probablement cap a l'any 1912.

Tanmateix, d'aquests avui només queda en el recinte del jardí un llorer, un til·ler, un pi blanc, un pi pinyer i un pitòspor. I fora del recinte hi ha l'Alzina de la Tela, a la cantonada dels carrers Palaudàries amb Murillo.

Observacions:

Informació facilitada pel director del Museu: Antoni Arrizabalaga

Història

La torre que avui acull el Museu de Ciències Naturals fou construïda l'any 1912, obra de l'arquitecte J. Batlle Anfrès. Era la casa dels propietaris de la fàbrica tèxtil que hi havia situada al darrere, per això li va quedar el nom de la Tela. La fàbrica havia estat fundada l'any 1854 per Brunet i Serra, i el 1906 fou traslladada a aquest carrer, vora la casa. L'any 1874 era una de les tres fàbriques de dimensions més grans que tenia Granollers.

L'any 1984 l'Ajuntament encarregà un projecte de rehabilitació de l'edifici a fi de dedicar-lo a museu de ciències naturals. L'antecedent d'aquest museu es troba el 1982, quan un grup de joves naturalistes va promoure la creació de l'àrea de Ciències Naturals com a secció dins el Museu de Granollers, amb Antoni Jonch que es perfilava com a cap.

Antoni Jonch Cuspinera fou el principal instigador del museu, que es va dur a terme també per la voluntat de l'alcalde Rafel Ballús. Després de molts anys treballant al Zoo de Barcelona finalment va esdevenir director del Museu de Ciències Naturals de Granollers. El magnífic jardí que ja existia a la torre de la Tela també feia aquest emplaçament molt idoni per al nou equipament. L'edifici fou restaurat l'any 1986 i, després d'haver-se elaborat un projecte museològic i museogràfic, el museu es va inaugurar el maig de l'any 1987.

El jardí va entrar a formar part del conjunt del Museu, i va esdevenir l'escenari d'una petita mostra de comunitats vegetals vallesanes, acompanyades per algunes de les roques més comunes i per alguns animals vius. El nucli zoològic, però, es va tancar l'any 1998.

L'any 2000 les dependències del Museu van poder ampliar-se considerablement quan la fàbrica CIMSA, hereva de la fàbrica tèxtil original, es va traslladar i l'edifici antic fou enderrocat. Això va coincidir la urbanització de la part dels solars dedicada a habitatges, i va permetre la construcció d'un edifici de nova planta on es va instal·lar una àrea d'equipaments del Museu i una nova exposició permanent.

Actualment el Museu compta amb els següents àmbits temàtics: paleontologia, geologia, botànica, meteorologia i, especialment, zoologia. També té un planetari i una biblioteca consultable, i acull alguns centres especialitzats: és la seu del Centre de Documentació del Parc Natural del Montseny (secció de ciències naturals) i del grup de recerca Bibio, que executa diferents plans de seguiment de biodiversitat de Catalunya (papallones diürnes, mamífers terrestres, ratpenats i amfibis). Així mateix, va gestionar l'Estació Meteorològica de Granollers (al Puig de les Forques, en funcionament ininterromput des del 1950 fins el 2019, i traspassada finalment al Servei Meteorològic de Catalunya). També gestiona el Centre d'Educació Ambiental de Can Cabanyes, situat en aquest espai d'interès natural del Granollers. Així mateix, el servei educatiu del Museu ofereix un ampli ventall de visites i tallers per a escolars.

Bibliografia

BOSCH, A; BOTEY, J.M.; CUSPINERA, L. (1984). *Memòria descriptiva del projecte de reutilització de l'edifici "La Tela" per a l'Ajuntament de Granollers*, Barcelona, document mecanografiat.

CATÀLEG D'ARBRES (1999). *Catàleg d'arbres de Granollers* (document mecanografiat). Granollers. Museu de Ciències Naturals "La Tela".

MUSEU DE GRANOLLERS. CIÈNCIES (s. d.). *Museu de Granollers*. Ciències Naturals. Barcelona: Comissió de Cooperació de Museus Locals de les comarques barcelonines, Diputació de Barcelona.

Enllaços d'interès:

[Museu de Ciències Naturals de Granollers](#)

